A°. 1854. — N°. 222.

Opregte Woensdagsche HAARLEMSCHE COURANT van 20 September.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 16 September.

De zich alhier bevindende Hospodar van Wallachije, vorst *Stirbey*, heeft tamelijk onverwachts van de zijde der turksche Regering de uitnoodiging bekomen, om zich naar dat landschap te begeven, ten einde zijne vorige betrekking weder te aanvaarden. Dit besluit schijnt aanteduiden, dat de Porte genegen is, om de oostenrijksche Regering, ten aanzien van het beheer der vorstendommen, gedurende de bezetting dezer landschappen door oostenrijksche troepen, te bevredigen.

Uit Bucharest wordt van den 10^{den} gemeld, dat *Omer-bassa* een zijner voornaamste officieren naar den generaal *v. Hesz* heeft gezonden. Deze bevelhebber wordt steeds in genoemde stad gewacht. De poolsche en hongaarsche uitgewekenen, die in turksche krijgsdienst staan, zijn allen, zonder onderscheid, uit Wallachije verwijderd, en bevinden zich, in afwachting, dat er te Varna scheepsgelegenheid zal gevonden worden om hen naar Azie overtebrengen, grootendeels in Silistria; hoogst verbolgen over de wijze, op welke, ten gunste van de oostenrijksche Regering, over hen beschikt is geworden. - De Turken bezetten Fokschany, Braïla en Galacz.

De berigten uit Jassy van den 8sten melden, dat de Russen hunnen terugtogt voortzetten. Al het vee, 't welk zij kunnen magtig worden, voeren zij mede. Zoo het heet, wordt dit vee betaald, maar met papier, waaraan men weinig waarde meent te kunnen hechten. Den 15^{den} zoude de generaal *Gortschakoff* genoemde stad verlaten. De intogt der Oostenrijkers in Moldavie schijnt eenige vertraging te hebben ondergaan. Naar luid der genoemde berigten, zoude zij niet voor in de eerste dagen van October kunnen plaats hebben.

Uit Turkije wordt gemeld, dat de expeditionaire troepen den 2^{den} September werkelijk de haven van Varna en de baai van Baltschick zouden hebben verlaten, maar door een hevigen storm uit het noorden daarin zijn verhinderd; — dat sedert het weder is verbeterd en dat de gezamenlijke vloten zich den 9^{den} op de hoogte van het Slangen-eiland hebben vereenigd, zoo dat men zich voorstelde, dat de eerste landing kwalijk voor den elfden of den twaalfden September zoude kunnen worden ondernomen.

Van goederhand wordt gemeld, dat de britsche generaal *Burgoyne* nog tijdig genoeg in Varna is aangekomen, om kennis te nemen van het ontwerp van den maarschalk *de St. Arnaud*, betreffende de expeditie naar de Krim; dat deze bevelhebber zich aan de zijde van den admiraal *Hamelin* heeft geschaard en verscheidene der beraamde maatregelen als te gewaagd en alzoo ongeraden heeft aangemerkt. Het is intusschen nog niet met zekerheid bekend, werwaarts de zoo geduchte armada zich het eerst zal wenden. In Odessa wacht men eene herhaling van het vorig bombardement. De helft der bevolking is reeds van daar naar Tiraspol geweken. Aldaar schijnt men niet zeer beducht voor de veiligheid van Sebastopol, en verzekert men, dat vorst *Mentschikoff* in de Krim over een veel grooter aantal dusgenaamde kern-troepen kan beschikken, dan van de fransche zijde wordt vermoed, en dat hij zich inzonderheid veel goeds voorstelt van een corps ruiterij van niet minder dan 15,000 man, met eene geëvenredigde rijdende artillerie. Hier te lande beweert men steeds, dat de aanval der geallieerden zich niet tot één punt zal bepalen, maar dat zij ook pogingen zullen aanwenden om niet alleen de forten van Sebastopol te belegeren, maar zich ook van Kherson en Perecop meester te maken.

PARIJS, 17 September.

Z. M. is in den avond van gisteren uit Boulogne alhier ter stede teruggekomen.

— In het regeringsblad is heden een zeer uitvoerig betoog medegedeeld over de staatkunde des Keizers en de voordeelen, welke Frankrijk daaruit heeft getrokken. In den aanvang van dat stuk wordt de aandacht gevestigd op de omstandigheid, dat, niettegenstaande den oorlog, het gebrek aan levensmiddelen, en het heerschen van besmettelijke ziekten, de nationale nijverheid geene belemmering heeft ondervonden en het openbare krediet niet is geschokt, en dat door de „ eerlijke en standvastige" staatkunde des Keizers het vertrouwen bewaard is gebleven. Verder heeft, volgens het regeringsblad, de besmettelijke ziekte opgehouden, heeft de schaarschte plaats gemaakt voor overvloed en boezemt de oorlog, die onder zeer gunstige omstandigheden is begonnen, alleen nog slechts vrees in aan den eerzuchtige, die denzelven heeft uitgelokt. Weldra zullen de natien te Parijs deelnemen aan den algemeenen vredelievenden wedstrijd van nijverheid en kunsten.

Daarna vestigt de Regering de aandacht op de merkwaardige verandering der tijdsomstandigheden, ten gevolge waarvan Frankrijk den rang heeft hernomen, welke aan hetzelve in Europa toekomt: waardoor Frankrijk tevens, in stede van een land, waartegen elk zich moest wapenen, is geworden de hechtste steun van de openbare orde van Europa.

„ Het is niet langer naar het Noorden (dus leest men in den *Moniteur*) dat de kleine of bedreigde Staten hunne blikken wenden. en hetgeen nog verwondelijker is. de vrees. die Frankrijk heeft ingeboezemd. heeft opgehouden door de troonsverheffing juist van dengene. wiens roemrijke naam tot bekommering aanleiding scheen te zullen geven.

„ Hetgeen te Boulogne is voorgevallen zegt meer dan alle woorden. Op den oever. waar *Napoleon*. nu vijftig jaren geleden. Engeland bedreigde. van waar hij tot de verovering van Duitschland is uitgetrokken; — op dienzelfden oever heeft de erfgenaam van *Napoleon* bezoeken ontvangen van den Prins-echtgenoot der britsche Koningin. en van generaals uit alle duitsche Staten. even als van den Koning der Belgen. van den Koning van Portugal. Deze allen zijn, als bondgenooten. als vrienden, getuigen geweest der wapenoefeningen van een leger. 't welk door zijne krijgstucht. door zijne dapperheid nog meer dan door de plaats. waar het kamp is gevestigd. de herinnering levendig houdt aan het groote leger van het eerste Keizerrijk.

„ Deze gunstige verschijnselen moeten eenig en alleen hieraan worden toegeschreven, dat die dappere krijgslieden slechts den vijand van den europeschen vrede bedreigen; — dat de onvergetelijke te Bordeaux uitgesprokene woorden, welke aanvankelijk onvereenigbaar schenen met de feiten. voor allen eene onmiskenbare waarheid zijn geworden; — dat ieder overtuigd is. dat bij de nog in Europa bestaande verdeeldheid. bij de zwakheid, die door eenige Staten wordt aan den dag gelegd, en bij de besluiteloosheid van andere. dat zoo Frankrijk niet *voldaan* ware geweest met het herstel van zijn nationaal Bewind, zoo de teugels der Regering niet waren toevertrouwd geworden aan eene bekwame en vaste hand, — het vraagstuk, 't welk thans in het Oosten zijne oplossing nadert. aanleiding zou hebben gegeven tot eenen algemeenen oorlog; — dat allen weten, dat alleen in een krachtigen en snel gevoerd wordenden oorlog het middel wordt gevonden om den vrede op hechte grondslagen te vestigen; — eindelijk dat die oorlog, die geenszins uit veroverings-zucht is ondernomen, maar door aller nationale eer. door aller heil gebiedend is gevorderd, niet is aangevangen, dan nadat geheel Europa. vertegenwoordigd als 't ware door eene groote internationale jury, zich eenparig had verklaard tegen den schuldigen aanrander, en een vonnis had geveld, 't welk niet dan met schande onuitgevoerd kon zijn gelaten.

„ Frankrijk en Engeland mogten dan ook niet terug deinzen. Vereenigd in den strijd, zoo als zij in den raad vereenigd waren, deelen thans deze beide maritime mogendheden den roem van een krachtig besluit, 't welk de veiligheid van het tegenwoordige. den waarborg voor het toekomende uitmaakt.

„ De goede nabuurschap van Frankrijk en Engeland en de daaruit voortvloeijende voordeelen dagteekenen voorzeker niet van gisteren. Reeds hadden lange jaren van rust, de gemeenschappelijke vooruitgang in kennis en wetenschap en het toenemen der internationale betrekkingen niet weinig gestrekt tot verdooving van den sedert eeuwen bestaan hebbenden haat. Maar dat gelukkig verschijnsel werd vooral waargenomen onder de hoogere maatschappelijke klassen; minder bij het eigenlijk gezegde volk. In elk geval was er een groot verschil tusschen dien toestand en den broederband. welke thans de beide natien zoo naauw vereenigt.

„ Men moet de engelsche Regering inmiddels de eer geven. welke haar toekomt en erkennen. dat zij van hare zijde niets heeft verzuimd. 't welk kon strekken tot de bevestiging dezer zoo wenschelijke eenstemmigheid. Van 't oogenblik dat het herstel van het Keizerrijk is aangekondigd. toen andere Staten nog niet wisten. wat zij te doen of te laten hadden. heeft Engeland niet geaarzeld. Van zijnen kant heeft de Keizer, gedachtig aan de lessen der geschiedenis en van zijnen Oom, die de nadeelen zoo zeer heeft betreurd. welke Frankrijk en Engeland elkander hebben berokkend door hunne verdeeldheid, in stede van vereenigd te werk te gaan ter bevordering van hunne eigene belangen en van die der menschheid in 't algemeen — de tweede helft dezer eeuw willen vrijwaren voor de rampen, waarvan de eerste zulke noodlottige voorbeelden heeft opgeleverd.

„ Aan de opregtheid, waarmede de diplomatieke onderhandelingen tusschen de beide Staten zijn gevoerd. is men het verschuldigd, dat de wijze staatkunde. welke door dezelve is gevolgd. heeft gezegepraald. zonder dat men tot eenige wederzijdsche opoffering heeft behoeven overtegaan. noch wat de materiële belangen aangaat. noch wat de nationale onafhankelijkheid en waardigheid betreft. De aloude afkeer heeft eensklaps plaats gemaakt voor wederkeerige vriendschap: op de hoon- en smaadredenen der dagbladen zijn eenparige kreeten van bewondering en erkentelijkheid gevolgd: de alliantie. die niet alleen tusschen de Regeringen. maar tusschen de volkeren is gesloten. is thans bezegeld door het bloed. 't welk de soldaten en zeelieden te zamen storten. ten einde de edelste zaak te doen zegepralen.

„ Reeds had het overbrengen onzer troepen naar de Oost-zee. aan boord van engelsche vaartuigen. en de geestdrift. welke door het bezoek des Keizers was uitgelokt. aan Europa een afdoend blijk gegeven der innigheid onzer alliantie. Die innigheid is als 't ware nogmaals bezegeld en voor goed bekrachtigd door het bezoek. 't welk Prins *Albert* aan het kamp te Boulogne heeft gegeven en de warmte, waarmede hij door onze bevolking en soldaten is verwelkomd. De overlevering der geschiedenis strekt niet weinig ter verhooging der beteekenis van dit voorval. Op de plaats zelve toch. welke door den vorigen strijd beroemd is geworden. moest de vereeniging der beide volkeren een nog inniger voorkomen erlangen: moest hetgeen vroeger gebeurd is. nog meer naar den achtergrond wijken.

„ De oorzaken. welke tot deze alliantie aanleiding hebben gegeven. moeten haren duur waarborgen. De reeds verkregene uitkomsten moeten ten maatstaf strekken van hetgeen men alsnu van die alliantie mag verwachten."

Deze officiële mededeeling heeft hier nogal eenigen indruk gemaakt, vooral omdat van ter zijde aan Oostenrijk en Pruissen het verwijt wordt gerigt, dat zij zich met schande hebben beladen, door niet met Frankrijk en Engeland het zwaard tegen Rusland te hebben getrokken. Na deze harde uitboezeming, vindt men in het officiële betoog geene enkele uitdrukking, die aan de beide groote duitsche Staten aangenaam kan zijn, en strekt alles tot verhooging van den luister van Engeland en Frankrijk.

Nog leest men in den *Moniteur* eene mededeeling, welke strekt tot regtvaardiging van den onlangs uit de Levant teruggekeerden generaal *Espinasse*, die, zooals men weet, verdacht is gehouden van op eigen gezag te zijn overgegaan tot den togt in de Dobrutscha, welke zoo ongelukkig voor de fransche expeditionaire legermagt is afgeloopen. De Regering verklaart, dat zij *met welgevallen* het gerucht tegenspreekt van het overlijden van dien generaal aan de gevolgen van de cholera, en voegt daarbij, dat hij weldra naar de Levant zal terugkeeren. met instructien van den Keizer voor den maarschalk *de Saint-Arnaud*. Daarop volgt in den *Moniteur* eene nota. waaruit blijkt, dat de generaal *Espinasse* de hem gegevene bevelen met naauwgezetheid is nagekomen: — dat hij in 't belang zijner manschappen al de noodige maatregelen van voorzorg heeft genomen, en het ten hoogste onregtvaardig zou zijn om voor de verliezen, die het leger in de Dobrutscha heeft geleden, eenig legerhoofd verantwoordelijk te stellen.

Deze officiële nota's hebben hier ter stede niet weinig opzien gebaard, en het ontbreekt niet aan personen, die van meening zijn, dat de regtvaardiging van den generaal *Espinasse* eenigermate geschiedt ten koste van den maarschalk *de Saint-Arnaud*. Reeds gaat men zoover van te verzekeren, dat de minister van Oorlog het onraadzaam heeft geacht om den generaal *Espinasse* in 't gelijk te stellen, door middel van eene aankondiging in het officiële dagblad, en de laatstgemelde bevelhebber, door tusschenkomst van den minister van Staat, tot wiens departement het beheer van den *Moniteur* behoort, datgene heeft gedaan gekregen, waartoe de minister van Oorlog heeft gemeend niet te kunnen overgaan.

— De bekende dagblad-schrijver, vicomte *de la Gueronnière*, laatstelijk de bestuurder van de napoleontische organen *le Pays* en *le Constitutionnel* en lid van het Wetgevende Ligchaam, is werkelijk door den Keizer tot lid van den Staatsraad benoemd.

PARIJS, 18 September.

Men houdt het thans voor zeker, dat er indedaad een misverstand heeft bestaan tusschen de oostenrijksche militaire overheid in Wallachije en den seraskier *Omer-bassa*, ter zake der proclamatie van den maarschalk *von Hesz*, waarin was verkondigd, dat men zich voortaan in alles tot de oostenrijksche overheden behoorde te wenden. Volgens het *Journal des Débats*, is het misverstand toe te schrijven aan eene onjuiste vertaling van die proclamatie, welke in het oorspronkelijke inhoudt „*in alles wat tot de oostenrijksche troepen in verband staat.*" De persoon, die het stuk in de landtaal had overgebragt, zou die laatste woorden bij vergissing hebben weggelaten.

— De gewone berigten uit Madrid, van 14 September, houden in, dat de maarschalk *Narvaez* den 11^{den} te Mallaga scheep was gegaan, met het oogmerk om naar Marseille te vertrekken.

Uit telegrafische berigten uit de hoofdstad, loopende tot 16 September; blijkt, dat de Koningin den volgenden dag hare residentie in den Prado zou betrekken. — De politie te Madrid had een huis onderzocht, waarin, volgens vermoeden, de heer *Soulé* zich verborgen hield.

BRUSSEL, 18 September.

Dezen ochtend heeft Z. M. de Koning deze hoofdstad verlaten tot het doen eener reis naar Zwitserland en Oostenrijk. Z. M. zal aanvankelijk den togt regtstreeks tot aan het meer Como voortzetten. Hij reist *incognito*, slechts vergezeld door een adjudant en een geneesheer.

— Het ministeriële hoofd-orgaan verzekert, dat het ministerie, zoo als het is zamengesteld, zal aanblijven, thans nu het op de meest overtuigende wijze is gebleken, dat invloedrijke staatslieden, die door den Koning, nopens het vormen van een Kabinet, zijn geraadpleegd, dat mandaat van de hand hebben gewezen. — Voorts bevestigt dat blad het berigt, dat de Kamers tegen 17 October zullen worden opgeroepen.

's GRAVENHAGE, 18 September.

De minister van Binnenl. Zaken heeft den 15^{den} dezer aan de Commissarissen des Konings in de onderscheidene provincien eene aanschrijving gerigt, waarbij zij verzocht worden, de Kamers van Koophandel nogmaals opmerkzaam te maken op de niet onbelangrijke uitgaven aan tusschen-personen, waarmede de groothandel hier te lande vrijwillig zich bezwaart. Deze aanschrijving behelst wijders het volgende:

„ Hierbij behooren de Kamers ook vooral daarop te worden gewezen. dat de tusschenpersonen. welke de handel bezigt en die door dezen in het bijzonder belast worden. om. bij den in- of uitvoer van goederen. de verschuldigde regten te voldoen en de formaliteiten door de wet gevorderd. te vervullen. onder den naam van expeditie-. visitatie-. zegel- en plombeergelden. waakloonen. of van dergelijke aan de ambtenaren verschuldigde kosten, soms andere en meerdere uitgaven in rekening brengen, dan aan den Staat of diens ambtenaren volgens de bestaande bepalingen zijn voldaan. zoodat het den schijn heeft. als of deze laatste uitgaven veel hooger zijn dan werkelijk het geval is. omdat daaronder hetgeen voor commissie-loon of andere bijzondere kosten wordt gevorderd. verborgen is.

„ Op een ander misbruik dient tevens de aandacht der Kamers te worden gevestigd. Het is namelijk wel eens gebleken. dat de zoo even genoemde tusschenpersonen. wanneer zij. bij voorbeeld. eene lading. bestaande uit aan verschillende personen geconsigneerde goederen. bezorgden. aan ieder en consignataris een grooter aandeel der voor de geheele lading betaalde expeditie- en visitatie-leges in rekening bragten dan daarvoor zou behooren te worden betaald. zoodat de tusschenpersonen. van elken consignataris meer genietende zich van het betalen dier leges eene onbetamelijke winst maakten.

„ De administratie der in- en uitgaande regten kan hoogst zelden misbruiken van dien aard ontdekken: het is hierom van belang. dat de handel zelf op zoodanige misbruiken toezie.

„ Komen intusschen de Kamers van koophandel en fabrieken zoodanige onbetamelijke handelingen op het spoor. dan zal het der Regering aangenaam zijn daarmede te worden bekend gemaakt. opdat van hare zijde die maatregelen kunnen

worden genomen, welke blijken nog tot wering van het kwaad te kunnen dienen.

„ De Minister van financien heeft mij de verzekering gegeven, dat zijnerzijds alle misbruiken zullen worden tegengegaan, welke van den kant der rijks-ambtenaren mogten worden gepleegd, door het heffen van andere of meerdere leges, dan volgens de algemeene verordeningen verschuldigd zijn, en welke te zijner kennis worden gebragt."

— Bij besluiten van 17 Sept. heeft Z. M. aan mr. *L. N.* graaf *van Randwijck*, grootmeester van hoogstdeszelfs Huis, aan jhr. mr. *F. L. W. de Kock*, directeur van hoogstdeszelfs kabinet, en aan jhr. mr. *H. M. C. Clifford*, hoogstdeszelfs hofmaarschalk, vergunning verleend tot het aannemen der onderscheidingsteekenen respectivelijk van Grootkruis en van commandeur der Kon. Christusorde, hun door Z. M. den Koning-regent van Portugal geschonken.

'SGRAVENHAGE, 19 September.

In de zitting van de Tweede-Kamer van heden is het voorzitterschap door het oudste lid in jaren, den heer *Anemaet*, waargenomen.

Al de nieuw benoemde leden hebben hunne geloofsbrieven ingeleverd. Tot onderzoek van dezelve heeft de voorzitter twee commissien benoemd, bestaande de eene uit de heeren *Strens*, *v. Bosse* en *Godefroy*, en de andere uit de heeren *v. Hoëvell*, *Dommer* en *Donker*, met verzoek, om in de op morgen te houden bijeenkomst verslag deswegens uittebrengen.

— In de bijeenkomst van de Eerste-Kamer is voorgelezen het besluit van Z. M. den Koning, bij 't welk de heer mr. *J. A. Philipse* tot voorzitter dezer Vergadering is benoemd.

De heer *Philipse* heeft deze waardigheid met de volgende aanspraak aanvaard:

„ Mijne heeren; op nieuw door den Koning benoemd tot voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, ben ik weder in uw midden opgetreden, om de aan mij opgedragen taak te aanvaarden.

„ Ik doe dit, mijne heeren, met gevoelens van erkentelijkheid voor deze zóó bijzondere onderscheiding, op hoogen prijs stellende het vernieuwde blijk van vertrouwen, door Zijne Majesteit hierdoor aan mij geschonken.

„ Het groote gewigt echter dezer hoogst vereerende betrekking en de moeijelijkheden, aan de uitoefening derzelve verbonden, hebbende leeren kennen, betuig ik opregtelijk, meer dan ooit de behoefte te gevoelen aan uwe toegevende medewerking.

„ Dankbaar voor de zoo vele blijken van welwillendheid in de laatst afgeloopen zitting, zoo ruimschoots van u, mijne heeren, weder ondervonden, bid ik u om ook gedurende deze zitting het zwaarwigtige mijner taak zooveel mogelijk te helpen verligten, door uwe ondersteuning en uw vertrouwen bij vernieuwing aan mij te schenken, welke ik verklaar zeer hoog te waarderen.

„ Met Gods hulp, welke ik daartoe eerbiedig inroep, stel ik mij voor, alles aantewenden, wat in mijn vermogen is om de mij opgelegde pligten met ijver en naauwgezetheid te volbrengen; om de werkzaamheden, die ons wachten, geleidelijk te regelen en onze beraadslagingen met orde te leiden.

„ Wilt mij, mijne heeren, van uwen kant mij in alles behulpzaam zijn.

„ Met eene aangename herinnering terugziende op het verledene, durf ik mij vleijen, hierop te mogen rekenen.

„ Mogen dan onze werkzaamheden, onder den zegen van God aangevangen, ten beste van Koning en Vaderland ook weder door ons worden ten uitvoer gebragt.

„ Ik verklaar het voorzitterschap van de Eerste-Kamer der Staten-generaal te aanvaarden."

Op voorstel van den heer *van Sasse van Ysselt* wordt besloten de aanspraak van den voorzitter te doen drukken.

Daarna hebben de leden zich in de afdeelingen begeven tot het benoemen van voorzitters, ondervoorzitters, leden van de commissie voor de verzoekschriften, en eene commissie tot het ontwerpen van een adres in antwoord op de troonrede.

— Z. M. de Koning heeft een pensioen verleend van *f* 3000 aan den luitenant-generaal *J. F.* graaf *Dumonceau*, en heeft bij het wapen der infanterie tot kollonel benoemd den luit.-kollonel *J. C. Anemaet*.

Z. M. heeft, op verzoek, eervol ontslag verleend aan de notarissen *A. Slotenmaker* te Molenaarsgraaf en *M. Wigman* te Utrecht, en heeft benoemd tot notaris te Molenaarsgraaf *N. A. C. Slotenmaker*.

HAARLEM, 19 September.

Uit Weenen wordt, met den telegraaf, gemeld, dat bijzondere personen aldaar berigt hadden bekomen, dat Odessa werd gebombardeerd; — dat, bij het vertrek van den courier, met het overbrengen van deze tijding belast, de stad op drie plaatsen in brand stond. Dagteekening, of verdere bijzonderheden, werden niet opgegeven.

— Uit Parijs wordt gemeld, dat Z. M. de Keizer zich naar Bordeaux heeft begeven, om de Keizerin aldaar optewachten. — De voormalige Koningin van Spanje *Maria Christina* is, aan boord van eene britsche stoomboot, in de Gironde binnengekomen.

In Marseille heeft men berigt uit Konstantinopel bekomen, waarin de tijding van de vredebreuk met Perzie wordt tegengesproken.

Den 17den heeft Z. M. de Koning, alvorens het kamp van Zeist te verlaten, aan de gezamenlijke officieren der in hetzelve gelegerde troepen zijnen dank betuigd voor de goede uitvoering der dienst-verrigtingen, en heeft de bevelvoerende generaal Z. M. tevredenheid bij dag-orde aan de divisie kenbaar gemaakt. Maandag hebben de troepen, onder bevel van den generaal *v. Paolsum Booy*, onderscheidene krijgsbewegingen uitgevoerd. Dingsdag zouden er reeds toebereidselen worden gemaakt tot het opbreken van het kamp, 't welk Donderdag door de troepen zou worden verlaten.

Naar men verzekert, zullen twee eskadrons van het 2de regiment dragonders te Tilburg in bezetting komen, en de beide andere naar Leeuwarden en Groningen vertrekken, waartegen het 4de regiment naar 's Gravenhage en de eskadrons jagers te paard naar Deventer zouden worden verlegd.

— In den nacht van 13 op 14 dezer heeft in de hanoversche gemeente Emmelenkamp, nabij de grenzen van Overijssel, een hevige brand gewoed, waardoor vier en twintig huizen, de schoonste van het welvarende dorpje, en veertien schuren in de asch gelegd zijn.

— In de dezer dagen ontvangene Javasche Couranten wordt gemeld, dat het voor eenige jaren ondernomen, doch bij gebrek aan deskundig personeel vertraagde werk eener artesische put-boring op het eiland Onrust thans volbragt is, onder de leiding van den majoor der genie *von Krippendorf*. De boring is gedaan tot eene diepte van 100 ellen. Het door de buis opwellende water vloeit over op 1,62 el boven den beganen grond; eerst was het met grondwater vermengd, maar later is het helderder en bijna reuk- en smakeloos bevonden. — Tot dusver was op Onrust, even als op de nabij gelegen eilanden, gebrek aan drinkwater, en moest dit met groote kosten van Batavia aangevoerd worden.

— Een van regeringswege bekend gemaakt voorloopig verslag, omtrent den staat der voortbrengselen van den landbouw in de provincie Gelderland, ingezonden den 11den September jl., behelst o. a. het volgende:

Tarwe. In het district Veluwe was dit gewas vrij gunstig. In andere districten viel het middenmatig uit. — *Rogge*. Het stroo is dit jaar van zeer goeden aard; over het algemeen liet de uitslag niet te wenschen over. — *Boekweit*. Heeft veel van de Julij-hitte geleden, maar zich later hersteld, en goede uitkomst opgeleverd. — *Garst*. Was vrij goed en gaf betere uitkomst dan zich in den beginne liet aanzien. — *Erwten*. Waren over het algemeen zeer slecht; slechts enkele gemeenten verkregen een middenmatigen oogst. — *Aardappelen*. De ziekte, die zich dit jaar later openbaarde dan in vorige jaren, tastte op vele plaatsen het loof aan; slechts in sommige gemeenten is schade aan den knol geleden. Sedert het eerste ontstaan der ziekte heeft men over het algemeen nog geene zoo ruime inzameling kunnen doen. — *Haver*. Stond gunstig; men rekende op een ruimen oogst. — *Paarden- en duivenboonen*. Bijna alle berigten omtrent dit gewas waren van ongunstigen aard. In verschillende gemeenten had het veel door de luizen geleden. — *Koolzaad*. Is niet gunstig uitgevallen. — *Tabak*. Staat gunstig en geeft goede verwachtingen. — *Vruchtboomen*. Zoo overvloedig de appels en peren in het vorige jaar waren, zoo schaarsch zijn ze thans.

Vee. De veestapel gaat steeds vooruit. De vette beesten blijven hoog in prijs. De sterfte onder de schapen en varkens was in het voorjaar sterker dan in den nazomer, maar over het geheel minder dan het vorig jaar.

Proeven met meekrap zijn zeer gunstig uitgevallen. — Op verscheidene plaatsen heeft zich weder ziekte in de druiven geopenbaard.

— Uit Dinxperlo wordt geschreven, dat de opbrengst der verschillende veldgewassen over het algemeen rijk, en de inzameling voorspoedig is, maar dat inzonderheid het verbouw van hennep, 't welk daar en in den omtrek vrij aanzienlijk is, als bijzonder wel gelukt mag worden aangemerkt. Op donderdag den 21sten zal de gewone hennepmarkt aldaar plaats hebben, waar dien ten gevolge een aanvoer wordt te gemoet gezien, die zich zoowel door hoedanigheid (steeds deswege vermaard) als hoeveelheid, gunstig zal onderscheiden, en waarbij het in het belang van den nijveren landman te hopen is, dat het niet aan kooplustigen zal ontbreken.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 19 September. Den 18den dezer in Texel binnengekomen: *Adelaar*, Boulet, Batavia; *Saramacca*, de Vries, Globoucka; *Beerta Victoria*, Strootman, Girgenti; *Maria*, Pribee, Livorno; de stoomb. *Harlingen* en *Magnet*, beide van Londen; *Christina Catharina*, Hazewinkel, Newcastle; *Delphin*, Beck, Fredrikstad; *Comeet*, Kjöer, Denemarken; *Eyr*, Berg, *Foreningen*, Baarsen en *Resolution*, Olssen, alle 3 van Drammen; *Therese en Lina*, Lydersen, Arendahl; en uitgezeild: de stoomb. *Graaf van Rechteren*, Hull. Wind z. w.

Den 18den dezer in Helvoet binnengekomen: *Vereeniging*, den Breems, Cadix; de stoomb. *Batavier*, Londen; *Emilie*, Wilson, Boness; *Margareth Potter*, Potter, Grangemouth; *Gebroeders*, Wegener, Dundee; *Victoria*, Jenkingson en *Enyo*, Bentlington, beide van Newcastle; *Alert*, Robinson, Sunderland; *Fox*, King, Jarmouth; *Skiold*, Jensen, Archangel. Niets uitgezeild.

Den 16den dezer in Brouwershaven binnengekomen: *Stad Zierikzee*, Ochtman, Akyab naar Rotterdam.

Den 7den Julij te Batavia binnengekomen: het ned. oorl. stoomschip SOEMBING, luit. Fabius, Kaap de Goede Hoop; 8 dito *Elize Susanna*, Cars Tz., Rotterdam; 17 dito *Snelheid*, Gorter, Amsterdam; 20 dito *Wilhelmina Lucia*, Carst, Sydney; voor 25 dito *Admiraal Tromp*, van Tubergen, Amsterdam; en uitgezeild: 7 dito *Dorothea*, van der Kolk, Amsterdam; 8 dito *Jannetje*, Lupcke; 11 dito *Beurs van Rotterdam*, Veenstra; 13 dito *Julia*, Teygeler, alle 3 naar Rotterdam; *Hongkong*, Kenker, China; 18 dito *Spynx*, Wigman, *Eberhard*, Wiegmeijer, beide n. Nederland.

Den 6den Julij in Straat Sunda: *Lammina Elisabeth*, Gersen, Rotterdam naar Hongkong; 9 dito *Hollands Trouw*, Kreije, Batavia naar Rotterdam; 10 dito *Alcyone*, Haacke Jr., dito naar Amsterdam.

Den 5den Julij te Sourabaija binnengekomen: *Prins Hendrik*, Smit, Lanneeston; *Elisabeth & Antoinette*, Besier; 6 dito *Elisabeth*, Bok, beide van Melbourne; en uitgezeild: 6 dito *Maria Eliza*, van der Putte, Amsterdam; 11 dito *Adrianus Wilhelmus*, Bok, Calcutta.

Den 29sten Junij te Banjoewangie binnengekomen: *Bellatrix*, Verschoor, Hongkong.

Den 24sten Junij van Passaroeang uitgezeild: *Gouv. Generaal Duymaer van Twist*, Hoeksma, Rotterdam.

LONDEN, 15 Sept. Het schip *Hillechina*, wijlen kapt. de Boer, van Cardiff naar ..., is 10 dezer gezonken, doch het volk, uitgenomen den kapitein, gered.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

19 *September* 1854. 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld	2½	pct.	60 11/16	13/16	60 11/16
" "	3	"	72⅛	⅜	72⅛
" "	4	"	90 13/16	⅞	—
Amortisatie-Syndicaat	3½	"	89¼	—	—
Handelmaatschappij	4½	"	—	—	—
Oost-Indische Leening	4	"	90½	—	—
Aand. Holl. Spoorweg			—	—	—
Leen. " "	4½	pct.	101	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	"	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten	3	"	—	—	—
"	4½	"	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & Co.	5	"	100¼	⅜	100¼
" " 1828/1829	5	"	100¼	—	—
Certificat. " 1831/1833	5	"	85⅝	—	—
" " 1840	4	"	77¾	—	—
" bij Stieglitz	4	"	76¾	—	—
" " " N.	4	"	76⅜	—	—
Inschr. in Assignatiën	6	"	—	—	—
Certific. van "	6	"	59⅞	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500		*f*	140¾	—	—
Obligatiën	4	pct.	68 11/16	⅞	68 11/16
SPANJE, Obligatiën	1	"	18½	9/16	18½
"	3	"	37 11/16	—	—
" Binnenl.	3	"	33 1/16	⅛	33 1/16
Amortisable			3 15/16	—	—
Bew. Coupon			5⅛	3/16	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll.	5	pct.	—	—	—
" " "	4	"	—	—	—
" Metaliek	5	"	68 15/16	69 3/16	69
" " N.	5	"	78	⅛	—
" "	2½	"	34	35	34 15/16
BELGIE,	2½	"	—	—	—
Rotschild,	2½	"	49	—	—
"	4½	"	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	"	—	—	—
" " £ 200	5	"	—	—	—
PORTUGAL, Oblig.	3	"	36 13/16	⅞	36 13/16
" difired	3	"	—	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	"	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans	4½	"	—	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans	4	"	—	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	"	16 5/16	onbep.	
MEXICO, Oblig. 1851	3	"	23¾	⅞	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			—	—	—

Rusland cert. adm. Londen 4½ pc. 86¾. Oostenrijk Metall. La. B. 5 pc. 78⅛. Brazilie geldl. 1843 van £ 100 5 pc. 97¼. Metalliek 1854 78. N. 4 pc. Weener Loten *f* 240½. — Beleening 3. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit *Tot Nut des Obligatie-Handels.*

J. STROEVE Bz.

De beurs was heden, met weinig omzet, over 't algemeen iets flaauwer.

WEENEN, 18 September. De 5 pc. met. 85⅛; zilver 19½.

LONDEN, 19 September. De 3 pc. gecons. resc. 95½ à ⅝. Mexico 24⅝ à ⅞. Spanje 1 pc. 18½ à ¾. Rusland 4½ pc. 89.

PARIJS, 19 September. De 3 pc. renten 74 fr. 40; 4½ pc. 98 fr. Spanje 3 pc. 33.

MARKTBERIGTEN.

ROTTERDAM, 18 September. *Tarwe*: Zeeuws., Vlaams. en Overm. bij redelijken aanvoer en levendige vraag tot verhoogde prijzen vlug opgeruimd; goede en puike n. *f* 12,25 à *f* 13; mindere *f* 10,75 à *f* 12; jar. *f* 11,25 à *f* 13,50; Pools. en roode goed prijsh.; 156 p. o. witb. Pools. *f* 470; 155 p. jar. dito *f* 460; 154 p. witb. Pools. *f* 435; 155, 160 p. jar. Pomm. *f* 425, *f* 435; 160, 163 p. n. Hoogl. Kleefs. *f* 430, *f* 445, *f* 460; 160 p. dito Bovenl. *f* 420; 160, 162, 163 p. dito ris *f* 425, *f* 435, *f* 440. *Rogge* hooger verkocht: Overm., Zeeuws. en Vlaams. *f* 8,50 à *f* 9,25; voorts 152, 154 p. Anclam. *f* 300, *f* 310; 145 p. Eupat. *f* 255; 143, 145, 147 p. n. Arch. *f* 250, *f* 252, *f* 256, *f* 260; 145 p. dito bij partij *f* 254, *f* 255; 142, 144 p. dito te Schiedam liggende *f* 245, *f* 250. *Gerst*: Zeeuws., Vlaams. en Overm. winter *f* 4,80 à *f* 5,60; dito zomer *f* 4,80 à *f* 5,50. *Haver*: Zeeuws. en Inl. korte *f* 3,50 à *f* 4,25; dito lange *f* 3 à *f* 3,75. *Boekweit* hooger: op 140 p. n. Noord-Brab. *f* 230, *f* 232, *f* 235; jar. dito *f* 233; dito Roozend. *f* 235; jar. en n. Rijn *f* 225; Holst. *f* 210, *f* 215; Oostvr. veen *f* 215, *f* 220; Gron. zand *f* 213. *Erwten*: n. Zeeuws. groene *f* 8,50, *f* 9,50; dito witte *f* 8,25, *f* 9; Geld. graauwe *f* 11,50, *f* 13. *Boonen*: n. Zeeuws. en Walch. bruine *f* 12, *f* 12,75; dito paardenboonen *f* 6,20, *f* 6,70. *Koolzaad*: Vlaamsch in zakken £ 65½. *Kanariezaad* *f* 9 à *f* 10,25.

Door den kerkeraad der Herv. gemeente te Amsterdam, is uit het drietal van de predikanten *Steenberg*, *Fruin* en *Abresch* de eerstgenoemde, ds. *Steenberg*, beroepen.

ZWOLLE, 15 Sept. Ter vervulling der vacature veroorzaakt door het vertrek van ds. *Hugenholz* en voortdurend door het bedanken van ds. *van Ameron*, is heden bij de Nederduitsche Hervormde gemeente alhier het volgende twaalftal predikanten geformeerd: ds. *van Hattem* te Wilnis, *Poortman* te Leerdam, *Verf* te Mastenbroek, *Fabius* te Broek in Waterland, *Roldanus* te Leerdam, *van den Broek* te Oegstgeest, *Bruna* te Hasselt, *Heerspink* te Gieten, *Brutel de la Rivière* te Monnickendam, *Oolgaardt* te Sneek, *Oort* te Alkmaar, *Uden Masman* te Meppel.

Zestal: ds. *Poortman* te Leerdam, *Oolgaardt* te Sneek, *Oort* te Alkmaar, *Uden Masman* te Meppel, *Brutel de la Rivière* te Monnickendam, *Bruna* te Hasselt.

*** Getrouwd:

SOURABAIJA, 15 Julij 1854. Eenige kennisgeving.

G. H. DE VOOGT, met M. J. E. MOLENBROEK.

*** Getrouwd:

LOCHEM, 15 September 1854.

CHN. BLEY en J. A. G. ARENDSEN DE WOLFF.

Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

O. Baron VAN WASSENAER CATWIJCK, en J. A. H. HOFFMAN.

VOORBURG, bij 's *Gravenhage*, den 15den September 1854.

*** Den 14den September jl. beviel voorspoedig van een' ZOON *J. M. WIJNDELS DE JONGH*, Echtgenoote van J. SCHUITEMAKER, te PURMERENDE.

*** Bevallen van eenen ZOON Vrouwe *A. C. J. HEERKENS VAN SONSBEECK*.

ZWOLLE, den 15den September 1854.

*** Bevallen van eenen ZOON *C. C. J. A. TER HORST — SCHAEPMAN*.

STEENWIJK, 16 September 1854.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON *HENRIËTTE JOHANNA MARX — KOCK-LIS*.

ARNHEM, 16 September 1854.

*** Heden beviel van een' ZOON *M. M. J. TIJSSEN*, geliefde Echtgenoote van B. J. KRUSEMAN.

LOENEN AAN DE VECHT, 17 September 1854.

*** Bevallen van een' ZOON *M. T. WEYMAN*, Echtgenoot van Dr. E. H. G. THIJSSEN.

AMSTERDAM, 17 September 1854.

*** DORDRECHT, 18 September 1854. Heden verloste voorspoedig van eenen ZOON *A. S. J. DE KAT*, Echtgenoote van J. R. VAN DER LINDEN.

Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, Vrouwe *CORNELIA ANTHONIA VAN DEN BRANDELER*, geb. *SCHORER*.

DORDRECHT, den 18den September 1854.

*** ALKMAAR, den 18den September 1854. Heden beviel van een' ZOON, Vrouwe *M. J. H. C. NUHOUT VAN DER VEEN — BISKANTER*.

Eenige kennisgeving.

*** Te INTERLAKEN, in *Zwitserland*, overleed op den 23sten Augustus, in den ouderdom van 33 jaren, de H. W. Geb. Heer B. W. Baron BENTINCK, Rijks-Ontvanger te *Hasselt*, innig geliefd en diep betreurd Echtgenoot van A. G. Baronesse Douairière BENTINCK, geb. Baronesse VAN PALLANDT.

Wegens Buitenlandsche Betrekkingen later geplaatst.

*** Op den 8sten September 1854 overleed, in de Badplaats LIPPESPRING, *Westphalen*, de Wel-Eerwaarde Zeer-Gel. Heer L. E. HALBERTSMA, Leeraar der Doopsgezinden te Embden. Eenige kennisgeving.

*** Heden is ten Huize van onzen Broeder *P. Jentink* Predikant te *Suawoude*, zacht en kalm ontslapen, onze geliefde Vader en Behuwd-vader, de Wel-Eerw. Heer A. JENTINK, Em. Pred. in den ouderdom van bijna 82 jaren.

SUAWOUDE, 10 September 1854.

Uit aller naam, M. A. JENTINK.

*** Heden overleed tot mijne bittere droefheid, na eene korte ongesteldheid, mijne hartelijk geliefde eenig overgeblevene Zuster, Mejufvrouw CHRISTINA CATHARINA NEINHAUS, in den ouderdom van bijna 68 jaren.

TIEL, 12 September 1854.

H. J. W. NEINHAUS.

*** KRIMPEN AAN DE LEK, 16 September 1854. Heden ontsliep mijne dierbare Gade ENELIA FRANCINA OUDSHOORN, na een lijden van vele weken, in den ouderdom van ruim 59 jaren. Zij was 42 jaren de lust en vreugde mijns levens, en wordt door mij, mijne Betrekkingen en Vrienden diep betreurd.

C. DE GROOT STIFFRIJ, Predt.

*** Behaagde het den Hemelschen Vader voor vier weken, ons oudste Dochtertje LAMMIGJE tot zich te nemen, heden werd andermaal ons ouderhart diep getroffen, door het overlijden van ons eenigst Kind JENTJE, in den ouderdom van 11½ maand.

Eene kortstondige ongesteldheid, met bijkomende koorts, maakte heden morgen omstreeks ten 5½ ure, een einde aan haar voor ons zoo dierbaar leven.

MANNES RINKELAAR ROELINK.
GEESJE ROELINK,
geb. VAN DIJK.

MEPPEL, 13 September 1854.

*** Den 15den September 1854 overleed te GRONINGEN de Hoog-Wel Geboren Vrouwe, Mevrouwe JOSINA PETRONELLA ALBERDA VAN MENKEMA, geboren VAN POLLMAN GRUYS.

*** Op heden overleed, tot diepe droefheid van mij en mijnen eenigen Zoon, mijne waardige Echtgenoot, MARIA SCHAGT, in den ouderdom van bijna 52 jaren, na een smartelijk en geduldig lijden van bijna negen maanden, in het volle bezit harer vermogens, zeer zacht, kalm en gelaten. J. B. BECCARI.

HAARLEM, 15 September 1854.

Strekkende deze tot algemeene en bijzondere kennisgeving, zoo binnen als buiten de Stad.

*** Heden overleed, tot onze innige droefheid, onze veel geliefde jongste Dochter FREDERIKA JOHANNA, den ouderdom van twee jaren en ruim drie maanden bereikt hebbende. EGBERT COSTER G. J. Zn.
ALMELO. CHRISTINA COSTER.
16 September 1854. Eenige kennisgeving.

*** Te AMERSFOORT overleed den 16den September 1854, 14 maanden oud, WILLEM, geliefd eenigst Kind van Mr. A. G. WIJERS en
P. A. J. WIJERS, METHORST.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed in den gezegenden ouderdom van bijna 85 jaren, de Heer GERRIT VERBOON, Broeder van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, gedurende *drieënzestig* jaren Hoofdonderwijzer van de Stads Tusschen- en Armenscholen alhier.

SCHIEDAM, *Uit aller naam*,
den 17den Sept. 1854. J. VAN WAGTENDONK, Pz.

*** Heden is in den hoogen ouderdom van ruim 84 jaren overleden, Vrouwe MARIA VAN ROTTERDAM, Weduwe den Heer *Jacobus Weijerman*, diep betreurd door hare Kinderen, Behuwd- en Kleinkinderen.

AMSTERDAM, 17 September 1854.

*** Heden overleed ons geliefd jongste Kindje PIETER, vijf maanden oud. C. VAN HOLK.
HOORN, S. C. VAN HOLK, MAKKES.
18 September 1854. Eenige kennisgeving.

*** Die iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan Mejufvrouw TRIJNTJE VIERHUYZEN, Wed. den Heer *Corns. Vriesman*, dezer dagen te Schermerhorn overleden, gelieft daarvan, vóór den 15den October e. k., franco opgave of betaling te doen ten Kantore van den Notaris J. STIKKEL, in de Schermeer.

*** B. HEYSTEK, te Wijk bij Heusden, vraagt, tegen half October of eerder: eene ONDERMEESTER, van den 3den Rang, H. G., van goed zedelijk gedrag, bekwaam voor de Kerkedienst, zonder Orgel. Men verlangt boven de gewone verpleging p. m. ƒ80. Brieven *franco*.

*** IEMAND, bezitter van den 3den Onderwijzersrang, en voorzien van goede getuigschriften, zag zich gaarne ten spoedigste geplaatst als Ondermeester. Adres met *franco* Brieven onder Letter W, bij den Boekhandelaar W. C. MELLINK, aan de Groenmarkt te Zutphen.

*** Ter explotatie eener voordeelige en gewigtige uitvinding, waarop Octrooi is verleend, wenscht men zich met IEMAND liefst Bouwkundige te verstaan, die over eenig Kapitaal kan beschikken. Hiertoe genegen, gelieve men zich *franco* te adresseren, onder Letters L. M., bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen te Haarlem.

*** **'S RIJKS-BELASTINGEN.**

Op een Kantoor voor de Directe-belastingen en Accijnsen ten Platten Lande wordt gevraagd: Een KLERK, in staat om zoodanig Kantoor geheel te kunnen waarnemen. Te adresseren in *persoon* of met *franco* Brieven, bij den Heer VAN KOOTEN, te Lent.

*** **DIRECTE BELASTINGEN ENZ.**

Een GEAGREEERDE, P. G., ervaren in het vak der Directe Belastingen en Accijnsen, en van goede getuigschriften voorzien, zag zich gaarne weder als zoodanig geplaatst. Adres *franco* Brieven, onder Letters A. T., bij de Boekhandelaars PETIT & C°., te Utrecht.

*** Primo November kan geplaatst worden: Eene bekwame KOEK- en BANKETBAKKERS-BEDIENDE, van de P. G., en voorzien van goede getuigschriften. Iemand hierop reflecterende adressere zich met *franco* Brieven, onder Lett. E., bij de Boekhandelaars R. en A. BOOMSMA, te Harlingen.

*** In eene Brood-, Koek- en Banketbakkerij wordt gevraagd met November: Eene BROODBAKKERS-KNECHT, bij voorkeur R. C. Godsdienst, en IEMAND die zich wenscht te bekwamen in eene Koek- en Banketbakkerij, alleen zullen in aanmerking komen die van goede getuigschriften voorzien zijn. Adres, *franco* Brieven, Letters A. Z., bij Mejufvrouw de Wed. NIESTEN, Koningstraat, te Haarlem.

*** Een gehuwd TUINMAN, van de P. G., middelbare jaren, met een Kind van 14 jaren, zijn vak volkomen meester, van goede getuigschriften voorzien, zag zich gaarne met 1°. November als zoodanig geplaatst, en is niet ongenegen met Paarden omtegaan. Men gelieve zich te adresseren met *franco* Brieven Letter W, bij H. SCHOLTE, Mr. Timmerman, in de Hagelstraat, te Haarlem.

*** Eene Javaansche DIENSTBODE wenschte naar Java terug te keeren. Zij biedt zich aan om Kinderen te verzorgen of eene Dame te vergezellen. Informatiën, met *franco* Brieven, onder Lett. L., zijn te bekomen bij den Boekhandelaar H. C. A. THIEME J. Fz., te Nijmegen.

*** **TER BEVORDERING VAN GELUK, EN HUISSELIJK GENOEGEN.**

Verlangt een Weduwnaar, D. G., middelbaren leeftijd, niet onbemiddeld, eene JUFVROUW, welke minstens 3 mille bezit, of eene WEDUWE in solide gevestigde zaak, om na wederzijdsche gewenschte kennismaking in nadere onderhandeling te treden. De stipste geheimhouding wordt zoo wel verzekert als verzocht. Adres, met *franco* Brieven, onder Letter Y., bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen, te Haarlem.

*** **AANBESTEDING.**

Burgemeester en Wethouders van HAARLEM, zullen op Donderdag den 21sten September 1854, des namiddags ten 2 ure, in het openbaar, bij enkele inschrijving aanbesteden: Het UITDIEPEN van een gedeelte der *Zomervaart*, nabij de Schalkwijkerpoort.

De voorwaarden liggen ter inzage van belanghebbenden ter stedelijke Secretarie, op alle werkdagen van des morgens 10 tot des namiddags 4 ure,

---

*** **AANBESTEDING SCHOOL ENZ. TE ZEVENHOVEN.**

Burgemeester en Wethouders van ZEVENHOVEN, c. a., zijn voornemens op Dingsdag den 10den October 1854, 's voormiddags 10 ure, in de Raadkamer aldaar, behoudens goedkeuring zoo van den Gemeente-raad als van Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie Zuid-Holland, in het openbaar Aantebesteden:

Het AMOVEREN van het OUDE SCHOOLGEBOUW en het BOUWEN eener NIEUWE SCHOOL en ONDERWIJZERS-WONING, op het Dorp Zevenhoven bij (Alphen), met bijlevering van alle daartoe gevorderde Materialen.

Zullende het Bestek en de Teekening daarvan, na den 26sten dezer maand, ter lezing liggen in voornoemde Raadkamer, en verder informatien te bekomen zijn ter Secretarie der Gemeente te Nieuwveen, terwijl er op Maandag 9 October 1854, 's voormiddags 10 ure, aanwijzing in loco geschieden zal.

Zevenhoven, den 15den September 1854.
De Wethouder, De Burgemeester,
B. KOELEMAN. S. VAN DRIEL.

*** De ondergeteekende acht het noodig ter algemeene kennis te brengen dat hij, door de vervulling van de betrekking van *Wethouder*, belast met de zaken voor de Publieke Werken dezer Stad, slechts een gering gedeelte van zijnen tijd voor eigene werkzaamheden beschikbaar houdende, zich in betrekking heeft gesteld met den Heer Architect A. N. GODEFROY, ten einde hem in het vervolg behulpzaam te zijn, en in voorkomende gevallen hem te vertegenwoordigen, of in zijn naam te handelen.

Amsterdam, Is. WARNSINCK,
16 *September* 1854. Architect enz.

*** Aan belanghebbenden wordt bekend gemaakt dat, uithoofde van de **vernieuwing** der SCHILLEKERBRUG, de passage met Rijtuigen langs het Amstel-Kanaal, van de Kattenbrug af tot de Aardammerbrug, zal gesloten zijn van en met den 26sten September tot en met den 7den October eerstkomende.

FINALE UITVERKOOP.

Door kwitering van Tabaks-Affaire, zal de ondergeteekende nog eenige partijen SIGAREN bij 100 stuks tot Fabrieks prijzen uitverkoopen.

Ook is UIT DE HAND TE KOOP: De INVENTARIS en GEREEDSCHAPPEN tot deze Affaire behoorende, waaronder eene soliede Kerfbank.

J. A. J. HUYSER.

*** **FRANCK'S GEZONDHEIDS-PILLEN**
zijn zacht Laxerend, Slijmafdrijvend en nuttig bij Lever-Ongesteldheden. Men adressere zich, *franco*, te Rotterdam, bij den Heer F. E. VAN SANTEN KOLFF, Apotheker.

BELANGRIJK BERIGT. Al de Doosjes die niet met *groen Lak* waarop de Letters A. R. verzegeld zijn, moeten als *namaak* beschouwd worden.

*** **UIT DE HAND TE KOOP:**

Een florisant LOGEMENT en UITSPANNING met STALLING en ERVE, gelegen aan de route, in een der meest welvarende en voordeelig gelegene Dorpen van Noord-Holland. Het Logement levert een goed burger bestaan op en biedt door deszelfs gunstige ligging tevens eene uitmuntende gelegenheid aan, tot uitoefening van nog eene winstgevende Affaire.

Te bevragen bij den Notaris DONKER te Benningbroek. Brieven *portvrij*.

*** **UIT DE HAND TE KOOP:**

Eene HUISMANSWONING en ERF, benevens eenige Percelen WEILAND, alles staande en gelegen in de Purmerlander-Polder, en in den Ilp, onder de Gemeente Ilpendam, te zamen Kadastraal groot 20 Bunders, 34 Roeden en 80 Ellen. Te bevragen bij den Notaris J. EYKEN, in de Hoogstraat te Purmerende. Brieven *franco*.

UIT DE HAND TE KOOP,
in de onmiddellijke nabijheid van Arnhem, tusschen de Buiten-Societeit en de Barrière aan den Utrechtschen Weg: Een HEERENHUIS en TUIN, ruim uitzigt hebbende in de Betuwe, bevattende 9 Kamers, Kelder, Keuken met Regen- en Welwaterpomp, ruimen Zolder en verdere Gemakken.

Informatiën te bekomen in *persoon* of door *franco* Brieven, bij de Heeren NICOLA EN POST, te Arnhem.

*** Door toevallige gelegenheid UIT DE HAND TE KOOP: Een **IJzeren Stanhope BOEKDRUKPERS**, van 60 × 80 Ned. Duimen Degelgrootte. Adres Letters Q. A., bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen te Haarlem. Brieven *franco*.

*** **ZELDZAAM AANBOD.**

Door bijzondere omstandigheden biedt men te Arnhem, terstond ter overname of te KOOP aan: Eene beklante honnête AFFAIRE, in een Artikel van dagelijksche behoefte, welke meer dan 20 jaren met het beste gevolg is gedreven geworden, nog in volle werking is en een goed bestaan oplevert, met de daarbij behoorende vaste Eigendommen en Gereedschappen, welke Eigendommen buiten de Affaire, in de laatste jaren aan Huur enz. ruim ƒ 1200 hebben opgebragt.

Tot de overname, Koop en voortzetting dezer Affaire, waarbij geen risico is, is slechts de geringe som van p. m. 20 duizend Gulden benoodigd; kunnende, des verkiezende een gedeelte der Penningen als 1e Hypoth. tegen 4% op de vaste Eigendommen gevestigd blijven.

Deze Affaire is zeer geschikt voor een Jong Mensch en door hare gunstige ligging voor veel grooter uitbreiding vatbaar. Adres met *franco* Brieven, onder Letters K. M., bij de Boekh. Is. AN. NYHOFF en ZOON, te Arnhem.

*** *Het Polder-Bestuur van* HEDEL zal op Woensdag, den 27sten September 1854, 's voormiddags ten 10 ure, ten Herberge van *H. A. Huyskes* aldaar, publiek doen opveilen en verkoopen:

Het VIERJARIGE WAARDEN RIJSHOUT, allergeschikst voor Hoepen, in 2 Bunders, 12 Roeden, *KIKVORSCH* genaamd, aan de Maas te Hedel gelegen. Nadere informatiën te bekomen bij voormeld Polder-Bestuur.

*** **VERKOOPING**
te Broek in Waterland,
op Woensdag den 4den October 1854, des voormiddags ten 9 ure en volgende dagen, ten overstaan van den Notaris PIETER SCHELLINGER, residèrende te Nieuwendam: den INBOEDEL van Mejufvrouw Weduwe den Heer CORNELIS BAKKER, in het Huis, Wijk 1, N°. 4, bestaande in alle soort van groote en kleine Meubelen, Japansche, Chinesche Porceleinen en verdere Aardewerken, Koper-, Tin-, IJzer- en Blikwerken, welgevulde Bedden met dezelver Toebehooren, Damast Tafelgoed, Linnen en Wollen, Boeken en alles wat tot een complete Inboedel behoort.

*** **BERIGT VAN INZET.**

De HEERENHUIZEN met TUINEN c. a. te Wageningen, buiten de Bergpoort, vermeld in deze Courant van 2 September, en bij Aanplakbiljetten breeder omschreven, zijn, bij de daarvan op 12 dezer plaats gehad hebbende *eerste* Veiling, ingezet en met de hoogen gebragt, als volgt:

1e Perceel, bewoond door Mevr. Wed. *Carp*, op ƒ 7000.
2e " " den Heer *J. B. Roes*, " " 6300.
De Massa " " 15000.

De toeslag blijft bepaald op Dingsdag 26 September aanstaande, des avonds ten 7 ure, in het Logement *de Wereld* te Wageningen, terwijl nadere informatiën te bekomen zijn ten Kantore van den Notaris KUYK aldaar, en bij den Heer G. FIKKERT Jz., Commissionnair op de Prinsengracht, bij de Spiegelstraat te Amsterdam; kunnende inmiddels nadere hoogen gesteld worden ten Kantore van voorn. Notaris. Brieven *franco*.

*** **OPENBARE VERKOOP,**
ten gevolge van overlijden.

De Notaris C. DONKER, gevestigd te Benningbroek, zal op Woensdag den 27sten September 1854, voormiddags 10 ure, ten Huize van *W. Blanken*, Kastelein te Opmeer, in het Openbaar te KOOP aanbieden:

Een sterk en goed onderhouden WOONHUIS, waarin jaren lang met goed gevolg eene *Timmer-affaire* is en nog steeds wordt uitgeoefend, voorzien van onderscheidene Kamers, uitmuntende Werkplaats, enz., met het daartoe behoorende Erf, zeer voordeelig staande en gelegen in de Breestraat, te Opmeer.

De Kooper zal des verkiezende de helft der Kooppenningen of minder tegen 4½ pct. rente, hypothecair op het gekochte gevestigd, onder zich kunnen houden. Informatiën zijn op *franco* aanvrage verkrijgbaar, ten Kantore van voorn. Notaris te Benningbroek.

*** De Notaris H. H. VAN LIER, residerende te Assen, zal op Woensdag den 27sten September 1854, Voormiddags ten 11 ure, ten huize van *J. B. Schut* aldaar, publiek te koop aanbieden:

Een Perceel oorspronkelijk HEIDE- en VEENGROND, gelegen in de Marke van Hijken, Gemeente Beilen, nabij de Smilderhoofdvaart, Provincie Drenthe, Kadaster Sectie A., N°. 2189 en 2190, te zamen groot 88 B., 6 R., 10 E., belend ten Z. W. aan de Beilervaart, en N. O. zich uitstrekkende tot op een geringen afstand van het Nieuwe Midden- of Oranje Kanaal.

De voorschreven Grond is voor een gedeelte tot Bouwland aangemaakt; doelmatige Wegen zijn daarop aangelegd; aan de Beilervaart is in het vorige jaar een ruim BOERENHUIS geplaatst, voorzien van twee Voorkamers, Kelder, Keuken, Achterhuis, met heerlijk Welpompwater, groote Schuur en Stallingen voor Paarden en Koeijen, Kalver- en Varkenshokken.

Op de Plaats is genoegzaam Turfveen voor Haardbrand; eenige Veenpercelen zijn zeer waardig te worden Geboekweit, het geheel is zeer geschikt tot verdere ontginning.

De veiling zal eerst geschieden in 3 Percelen, allen schietende op de Beilervaart en overigens regt achteruit; het middenste Perceel bevat het Boerenhuis. Bij de laatste veiling wordt de Massa opgeroepen.

De inzate en finale veiling zullen op denzelfden en wel op voormelden dag plaats hebben. De Veilcondities, benevens de bewijzen van eigendom, zullen ten Kantore van voornoemden Notaris *van Lier*, en Kopij der voorwaarden ten Kantore van de Notarissen LOUWERSE en BIESMAN SIMONS, te Amsterdam, voor de gegadigden ter inzage liggen, terwijl tevens informatiën te bekomen zijn bij den Heer H. VAN VEEN, te Smilde, bij de Beilervaart, en bij den Makelaar P. PALMBOOM, in de Nieuwe Teertuinen te Amsterdam.

*** **VERKOOPING VAN UITMUNTENDE LANDEN TE ZEVENBERGEN.**

A. VAN DE WERK, Notaris te Zevenbergen, zal aldaar, op den 28sten September 1854 veilen en op den 5den October daaraan verkoopen, beide dagen des namiddags ten 4 uren.

Ruim 45 Bunders ZAAI- en WEILANDEN, allen van de beste hoedanigheid, te Zevenbergen, nabij de Kuip der Gemeente gelegen, in verschillende koopen.

Inlichtingen te bekomen zoowel bij den Notaris BERVOETS te 's Gravenhage als bij opgemelden Notaris VAN DE WERK.

*** Men zal op Zaturdag den 30sten September 1854, des namiddags ten vijf ure, in het *Lokaal van Verkoopingen* te Utrecht, achter St. Pieter, in het openbaar aan de meestbiedenden verkoopen:

N°. 1. De HELFT, in den hechten, sterken, welbeklanten STEENEN KORENMOLEN, genaamd *DE GANS*, met deszelfs GROND en WERF, staande en gelegen te Utrecht, buiten de Tolsteeg-Barrière in de Ganssteeg, Wijk K. N°. 248, met de Helft in het Paard, den Wagen en de Gereedschappen.

Voorts eene HUIZINGE, bestemd voor den Molenaar, met TUIN, mitsgaders nog twee WONINGEN onder één Dak, met een stuk WARMOEZIERS-LAND, gelegen als voren, naast of ter zijde van den Molen, Wijk K. N°. 245, 246 en 247.

N°. 2. Een HUIS met GROND, staande en gelegen als voren, Wijk K. N°. 249.

Breeder bij Billetten en nader onderrigt ten Kantore van den Notaris VAN SCHERMBEEK, te Utrecht.

*** A. F. M. HOEFKENS, H. H. TENCKINCK en L. PLOMP, Makelaars, zullen op Zaturdag den 30sten September 1854, des voormiddags ten 11 ure, in de Herberg *het Dorstige Hart*, te Amstelveen in de Gemeente Nieuwer Amstel, ten overstaan van den Notaris J. W. ROELOFFS VALK, in publieke veiling presenteren te verkoopen: Eene wel gesitueerde BOEREN HOFSTEDE genaamd *ELSRIJK*, met Stalling, Hooiberg en verdere Getimmerten, Erve en Werf, mitsgaders achttien Kampen uitmuntend welig en weltoegemaakt WEI en HOOILAND, en een BOSCHJE, te zamen groot 12 Bunders, 65 Roeden, 60 Ellen, gelegen aan en bij den Amstelveenschen weg, zoo in den Buitendijkschen, Buitenveldenschen- als Middelpolder, onder de Gemeente Nieuwer Amstel; en zulks in zoodanige Percelen en Massa als breeder bij Billetten is omschreven, terwijl de Veilconditiën vier dagen te voren, ten Kantore van genoemden Notaris, aan den Overtoomschen Weg, onder Nieuwer Amstel, voor een ieder zullen ter lezing liggen.

*** JOHs. VAN DIJK en H. H. TENCKINCK, Makelaars, zullen op Zaturdag den 30sten September 1854, des middags ten 12 ure, in de Herberg *het Dorstige Hart*, te Amstelveen, in de Gemeente Nieuwer-Amstel, ten overstaan van den Notaris J. W. ROELOFFS VALK, in publieke veiling presenteren te verkoopen:

Een onlangs nieuw vertimmerd HUIS met STALLING, ERVE en WERF, staande in het Dorp Amstelveen, mitsgaders *tien* kampen uitnemend welig en weltoegemaakt HOOI- en WEILAND, te zamen groot ruim 10 Bunders, gelegen in den Middelpolder, achter evengemeld Dorp, tusschen het Groote Loopveld en den Veenderijkring, onder de Gemeente Nieuwer-Amstel, en zulks in zoodanige Percelen en Massa als breeder bij Biljetten omschreven, terwijl de Veilconditiën vier dagen te voren, ten Kantore van genoemden Notaris, aan den Overtoomschen Weg, onder Nieuwer-Amstel, voor een ieder zullen ter lezing liggen.

*** A. R. SLOOS, Notaris te Winkel, zal op Maandag 2 October 1854, des voormiddags ten 10 ure, in het Logement, *de Roode Leeuw*, te Kolhorn, Gemeente Barsingerhorn, publiek presenteren te verkoopen:

1. Eene kapitale voor weinige jaren geheel nieuw gebouwde HUISMANSWONING, met ruime Bergplaats voor Vee, Hooi en Granen, met het daarbij behoorende Erf, een Perceel BOUW- en drie Percelen WEILAND, een en ander staande en gelegen in den Braakpolder, binnen de Gemeente Winkel, Kadastraal bekend in Sectie A, Numeris 7, 10, 48, 620 en 621, te zamen groot 6 Bunders, 11 Roeden, 70 Ellen.

2. Een WOONHUIS en ERVE, staande en gelegen in Keeren te Kolhorn, Gemeente Barsingerhorn, Kadaster Sectie B, N°. 420, groot 3 Roeden, en

3. Een HUIS, staande aan den Westfrieschen Zeedijk, te Kolhorn voormeld.

Een en ander is inmiddels UIT DE HAND TE KOOP, en te bevragen bij den Eigenaar E. KLOMP, te Kolhorn, alsmede ten Kantore van den Notaris SLOOS, te Winkel, alwaar alle verlangd wordende Informatien te bekomen zijn. Brieven *franco*.

*** **OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.**

Men is van meening op Woensdag den 4den October 1854, des voormiddags ten elf ure, in het Logement *de Roos*, te Vianen, te doen inzetten en 14 dagen later aldaar publiek te verkoopen:

N°. 1. De HOOGE HEERLIJKHEID *HAGESTEIN*, met de regten en geregtigheden, zoo als ze nu of hierna zullen kunnen uitgeoefend worden; alsmede het REGT van de VISSCHERIJ in de Rivier de Lek, voor zoo verre dat aan de Heerlijkheid toebehoort.

N°. 2. Het VEERHUIS, ERVE en TUIN, aan den Schoordijk van Hagestein, met het Regt van Overvaart, over de Rivier de Lek aldaar, zijnde het zoogenaamde kleine Veer, ter grootte van 21 R., 17 E., bij het Kadaster bekend onder Sectie A., N°. 338, tot 342 ingesloten.

N°. 3. Het OUDSLIJKER VEER, bestaande in het Regt van Overvaart met eene pont en andere Schepen of Schuiten, over de Rivier de Lek, met een Veerhuis, Erven en Tuin, ter grootte van 45 R., 4 E., bij het Kadaster bekend in de Gemeente Hagestein, onder Sectie A., N°. 11, 12, 273, 274, 642 en 643 en in de Gemeente Tull en 't Waal, onder Sectie B., N°. 212 en 213.

N°. 4. Een BOUWHUIS met twee Hooibergen, verder Getimmerte en Tuin, zijnde het zoogenaamde *Regthuis*, ter grootte van 28 R., 67 E., Kadaster Gemeente Hagestein, Sectie A., N°. 537 gedeelte, tot 541 ingesloten.

N°. 5. Een BOUWHUIS, kleine Woning, Hooiberg, Schuur, Tuin en Boomgaard, aan den Gemeenteweg, ter grootte van 36 R., 17 E., Kadaster Gemeente Hagestein, Sectie A., N°. 587 tot 591 ingesloten.

N°. 6. Een WOONHUIS met Erven en Tuin, nabij de Schutskooi, te Hagestein, ter grootte van 13 R., 11 E., Kadaster Sectie A., N°. 485, 487, 488, 654 en 655.

N°. 7. Eenen WIND-KORENMOLEN, Woonhuis en Stalling, Erven, Tuin en Boomgaard, ter grootte van 29 R., 33 E., Kadaster Gemeente Hagestein, Sectie B., N°. 227 tot 230 ingesloten.

N°. 8. Den OPSTAND van het Slot van *HAGESTEIN*.

N°. 9. Den OPSTAND van de Tuinmanswoning, Stalling, Koepel en verder Getimmerte aldaar.

De beide laatste Percelen voor afbraak.

De Percelen 1, 2 en 3 eerst afzonderlijk en daarna gecombineerd, alsmede de Percelen 8 en 9 op dezelfde wijze.

Alles breeder bij Billetten omschreven en dagelijks te bezigtigen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Rentmeester der Heerlijkheid *Hagestein*, den Heer J. J. CAMBIER, op den Huize *Buitenlust* bij Vianen en ten Kantore van den Heer Notaris G. H. BROEKMAN, te Vianen, alwaar de Veilconditiën 14 dagen te voren zullen ter visie liggen. Brieven *franco*.

*** VERKOOPING eener aanzienlijke verzameling GEDENKPENNINGEN en MUNTEN, benevens van eenige BOEKEN over Penning- en Muntkunde, nagelaten door den Hoog-Wel-Geboren Heer L. U. Baron RENGERS, Betaalmeester te Groningen, op Woensdag den 4den October 1854, en zoo door en ten Huize van R. J. SCHIERBEEK, in de Gulderstraat te Groningen. De Catalogus is à 25 Cents te bekomen bij bovengenoemde, alsmede bij de Heeren *G. D.* en *G. Theod. Bom*, *F. Muller* en *W. Willems*, te Amsterdam; *I. A. Nyhoff en Zoon*, te Arnhem; *W. P. van Stockum*, te 's Gravenhage; *Gebr. Muller*, te 's Hertogenbosch; *L. Schierbeek*, te Leeuwarden; *C. C. van der Hoek*, te Leyden; *J. G. van Terveen en Zoon*, te Utrecht.

*** Door J. NOORDUYN en ZOON, te *Gorinchem*, is verzonden:

DE VOLKEN
VAN DEN
AARDBODEM,

volgens hunne afstamming, verwantschap en eigendommelijkheden in regeringsvorm, godsdienst, zeden, gewoonten en kleederdragt, door Dr. **HENDRIK BERGHAUS**, Hoogleeraar te Berlijn en Directeur aan de Aardrijkskundige Kunstschool te Potsdam, vertaald door M. J. VAN OVEN, met een honderd en twintig, de Natuur getrouw gevolgde, extra fraai gekleurde Afbeeldingen, 2de Deel, laatste Aflevering, waarmede dit belangrijk Werk compleet is. Tot het einde van dit jaar wordt hetzelve nog voor Inteekenprijs afgeleverd, in twee Prachtbanden à *f* 33,10.

HANDLEIDING
TOT HET DOEN VAN EXAMEN, ALS
RIJKS COMMIES-ROEIJER,

door R. J. GONGGRIJP, Ambtenaar der Eerste Klasse, en Rijks Commies-Roeijer te Culenborg. Eerste gedeelte. Het tweede gedeelte volgt in het laatst van September. Prijs van beide Stukken bij Inreekening *f* 1,20, na de uitgave van het 2de Stuk *f* 1,50.

BERIGT VAN INTEEKENING OP EENE
ADMINISTRATIVE KAART
VAN HET
KONINGRIJK DER NEDERLANDEN,

voor de Ambtenaren van de Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, à *f* 1,20, buiten Int. *f* 1,50.

Door hen is onder anderen mede uitgegeven:

DE NEDERLANDSCHE
Wetboeken,

met verwijzing naar de betrekkelijke Artikelen van de Nederlandsche en Fransche Wetboeken, *derde druk*, 1850, Zakformaat, in Engelsche Band à *f* 2,40.

HANDBOEK
OF
Verzameling van Wetten, Besluiten en Instructiën betreffende de invordering van
'S RIJKS DIRECTE BELASTINGEN,
door *J. P. PRINCE*. *f* 2,20.

DE HEIDELBERGSCHE CATECHISMUS,
VERKLAARD IN
LEERREDENEN,

door S. H. KOORDERS, Pred. te Maarssen, 4 Deel. *f* 11,60.

TIENTAL PREEKEN
VAN
SCHLEIJERMACHER.
à *f* 1,80.

Uitlegkundige Aanteekeningen
OP EENIGE PLAATSEN UIT HET
NIEUWE TESTAMENT.

Twee Stukjes, door Dr. J. H. HOLWERDA. à *f* 1,50 en 55 C.

VOOR LEESGEZELSCHAPPEN.

Bij P. N. VAN KAMPEN, Boekhandelaar te *Amsterdam*, ziet het licht:

GRAAF ARENSBERG.

HISTORISCHE ROMAN UIT DE DAGEN VAN
Martyn Luther.
Uit het Engelsch van J. SORTAIN.
2 Deelen gr. 8°., met Vignet *f* 6,50.

De schrijver van dit werk heeft getracht, het karakter van den grooten Hervormer en zijnen tegenstander Paus Leo X in een levendig tafereel te doen uitkomen en boven alles eene waardige schilderij op te hangen van de begrippen en de tooneelen, welke de opkomende hervorming kenschetsen. Hoezeer de vorm romantisch is, is het er echter verre af dat Luther daarin slechts als een romanheld zou zijn voorgesteld; integendeel, ten opzigte der geschiedkundige feiten zelve is steeds de gestrengste historische trouw in acht genomen.

Tevens zijn bij denzelfden Uitgever verschenen:

ZES MAANDEN IN NATAL
EN ONDER DE HOLLANDSCHE BOEREN DER
KAAP-KOLONIE.

Naar het Engelsch van CH. BARTER, Esq.
Met eene Afbeelding van *Pieter-Maritzburg*. *f* 3,50.

De Gids, 1854, N°. 2, zegt van dit Werk o. a. het volgende:

„ De beschrijving van een gewest, dat teregt ook op Hollandsche belangstelling aanspraak kan maken, door een onpartijdig en ervaren reiziger en kolonist, die niet alleen in staat is de voor- en nadeelen van het land met juistheid te wegen, maar ze ook in vergelijking te brengen met die van andere gewesten, mag zeker onder de nuttige en goede boeken worden gerangschikt.

„ En wanneer dan de schr. van zulk een werk toont niet slechts oog en zin te hebben voor datgene, wat uitsluitend den bodem, de voortbrengselen en het klimaat betreft en dus meer bepaald in verband staat tot de kansen voor landbouw-ondernemingen en emigratie, maar tevens den blik des kunstenaars te bezitten voor de schoonheden van het landschap en de gave om zeden en gewoonten, om volkskarakter en maatschappelijke inrigting op te merken; dan voorzeker mag zijn boek met gerustheid ter lezing worden aanbevolen, en daarom aarzelen wij dan ook niet, de reisbeschrijving van den Heer Charles Barter met aanprijzing onder de aandacht te brengen der lezers van dit tijdschrift."

NIEUWE SCHETSEN EN VERHALEN
van **Mrs. H. BEECHER STOWE,**
Schrijfster van *De Negerhut* en *De Meibloem.*
Uit het Engelsch door C. M. MENSING.
In kl. 8°., met een Plaatje *f* 1,25.

„ Wij bevelen dit werk van harte aan; aan den goeden inhoud heeft de Vertaler door eene juiste en zuivere overzetting alle regt gedaan, terwijl het levensberigt der Schrijfster zeker met belangstelling zal worden gelezen door allen, die met ons haar talent waarderen." *De Gids*, 1854, N°. 7.

„ Wij houden het er voor, dat, al hadde Mrs. BEECHER STOWE *de Negerhut* niet geschreven, men haar toch om deze vertellingen lief zou krijgen, al zou zij er ook dien roem niet mede behalen, die *Uncle Tom* haar in den schoot geworpen heeft."

Leeskabinet, 1854, N°. 6.

DE MAGT VAN DEN INVLOED.
EEN TAFEREEL UIT HET WERKELIJKE LEVEN,
door de Schrijfster van:
„ *Hoe men eene zonnestraal in het leven kan opvangen.*"
Een Deel, met Vignet *f* 3,60.

....„ Wij durven geene ruimte vragen om al het personeel bij onze lezers in te leiden, maar raden hen daarvoor liever aan, dit nuttige boek te koopen en wenschen alle moeders toe, dat zij dit woord van den verhaler ter harte nemen:

„ Er rust nog een pligt op mij, voor ik dit verhaal besluit, en dat is om u tot ernstig nadenken te brengen, opdat gij, moeders, kracht van boven bidden moogt, ten einde uwe kinderen op te voeden in de vreeze des Heeren, en opdat wij allen, en ieder in het bijzonder, mogen gedachtig zijn aan de zware verantwoordelijkheid, die wij op ons laden, indien wij ons eenigen invloed verwerven op anderen, om hen ten goede of ten kwade te leiden, en aan het zware oordeel dat ons wacht, zoo wij onze broeders ergernis doen." *Leeskabinet*, 1854, N°. 6.

DE BEPROEVINGEN DES LEVENS,
door de Schrijfster van
Geertruida en *Blanche Evelijn.*
Naar het Engelsch.
2 Deelen in gr. 8°. *f* 5,70.

„ Wanneer wij zeiden, dat het boven aangekondigde werk een goed boek is, dat zich aangenaam laat lezen, waar vele wijze lessen en hoogst belangrijke opmerkingen in gevonden worden, dan zouden wij der waarheid hulde doen en toch *veel te weinig* zeggen van zijn' naar onze meening *voortreffelijken inhoud*.... Een boek vol menschenkennis en levenswijsheid, dat wij vele lezers toewenschen, onder wie velen, die er hun voordeel mede doen."

(*N. Boekzaal*, 1854, N°. 1).

ROSALIE,
OF DE WAARHEID ZAL U VRIJMAKEN.
Uit het Engelsch Vertaald. *f* 1,90.

„ Dit verhaal verdient daarom groote belangstelling, omdat het uit het werkelijk leven is genomen en naar waarheid de angsten verhaalt, die gepaard gaan aan de inspanning van een ontwaakt gemoed, om zich te bevrijden van de banden der Kerk van Rome, en tot de vrijheid en het licht des Evangelies te geraken."

*** **HERINNERING.**

HH. Predikanten, Boekhandelaren enz., welke zich belast hebben, *in het belang van vier Ouderlooze minderjarige Weezen*, met het bevorderen der inteekening op Ds. D. J. BERNTROP, **ZESTAL NAGELATEN LEERREDENEN**, te Groningen bij R. J. SCHIERBEEK uitgegeven, worden beleefdelijk uitgenoodigd, vóór den 25sten September e. k. te willen opgeven het getal benoodigde Exc., hetzij *franco* direct aan den *Uitgever*, of bij zijn Hoofd-Correspondent C. L. BRINKMAN, in de Hartenstraat te Amsterdam.

HH. BOEKHANDELAREN,
die nog Exemplaren over hebben van
Mr. I. DA COSTA'S BRIEF
aan Mr. G. GROEN VAN PRINSTERER,

bij zijne aftreding uit de Tweede-Kamer der St.-Generaal, gelieven die per eerste couvert terug te zenden aan den Uitgever **A. C. KRUSEMAN.**

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.